

Spis treści

Słowo wstępne	III
Podziękowania	V
Synteza Raportu	VII
Wprowadzenie	1
Obraz wiejskiej Polski – pierwsze przybliżenie	3
Rozdział 1	
1.1. Czym są obszary wiejskie?	3
1.2. Regionalne zróżnicowanie Polski	3
1.3. Rozwój społeczny obszarów wiejskich	5
1.4. Analiza regionalnego zróżnicowania rozwoju społecznego w Polsce	7
1.5. Podstawowe dylematy rozwoju obszarów wiejskich	9
Problemy ekonomicznego rozwoju obszarów wiejskich	11
Rozdział 2	
2.1. Ogólna charakterystyka porównawcza	11
2.2. Przemiany struktury obszarowej: procesy koncentracji i polaryzacji oraz rozwój rynku ziemi	11
2.3. Pionierzy rynku ziemi rolniczej w Polsce	14
2.4. Pozarolniczy rozwój gospodarczy obszarów wiejskich	15
2.5. Rolnictwo w procesie restrukturyzacji gospodarki narodowej Polski	19
2.6. Społeczna sprawność rolnictwa	19
2.7. Techniczno-ekonomiczna sprawność rolnictwa polskiego na tle sektorów nierolniczych w okresie transformacji	20
2.8. Kształtujący się model polskiego rolnictwa	21
2.9. Model dynamiki aktywności gospodarczej obszarów wiejskich	24
Zasoby ludzkie na wsi	27
Rozdział 3	
3.1. Dynamika demograficzna i urbanizacja	27
3.2. Ruch ludności – komponenty dynamiki demograficznej	29
3.3. Struktura demograficzna	31
3.4. Ludność w latach 2000–2030	35
3.5. Rodzina	35
3.6. Mobilność przestrzenna	37
3.7. Edukacja	40
3.8. Praca	44
3.9. Zasoby ludzkie wsi – próba syntezy	47
Warunki bytu ludności wiejskiej	49
Rozdział 4	
4.1. Krótki rys historyczny	49
4.2. źródła utrzymania wiejskich gospodarstw domowych	49

4.3. Poziom dochodów ludności wiejskiej	50
4.4. Świadczenia społeczne na rzecz ludności rolniczej	52
4.5. Wiejskie ubóstwo	52
4.6. Struktura spożycia i wyposażenie w dobra trwałego użytku	57
4.7. Warunki mieszkaniowe na wsi	59
4.9. Sytuacja zdrowotna ludności wiejskiej	61
4.9. Przestępczość na wsi	67
4.10. Jakość życia ludności wiejskiej – podstawowe charakterystyki	70

Infrastruktura techniczna i społeczna na wsi 71

Rozdział 5

5.1. Uwagi wstępne	71
5.2. Sieć energetyczna i gazowa	71
5.3. Zaopatrzenie wsi w wodę	73
5.4. Urządzenia kanalizacyjne	74
5.5. Transport i komunikacja	75
5.6. Usługi telekomunikacyjne	76
5.7. Dostęp do opieki zdrowotnej	77
5.8. Dostęp do kultury	82
5.9. Węzłowe problemy infrastruktury obszarów wiejskich	85

Demokracja i społeczeństwo obywatelskie na wsi 87

Rozdział 6

6.1. Gmina jako jednostka administracji samorządowej	87
6.2. Udział ludności wiejskiej w instytucjach demokracji bezpośredniej	90
6.3. Udział ludności wiejskiej w wyborach parlamentarnych i samorządowych	95
6.4. Prestiż społeczny ludności wiejskiej	96
6.5. Kościół w środowisku wiejskim	98
6.6. Wiejskie społeczeństwo obywatelskie – szkic do portretu	100

Wnioski i rekomendacje 101

Rozdział 7

7.1. Dwie Polski?	101
7.2. Konieczność restrukturyzacji rolnictwa	101
7.3. Kapitał ludzki obszarów wiejskich	104
7.4. Infrastruktura obszarów wiejskich	106
7.5. Potrzeba umacniania społeczeństwa obywatelskiego	107
7.6. Strategia działania	109

Bibliografia 111

Metodologia

Aneks statystyczny